

**ŚWIADCZENIA
Z POMOCY SPOŁECZNEJ
ORAZ POMOC DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**

Radom luty 2010 roku

SPIS TREŚCI OPRACOWANIA

	str
Świadczenia z pomocy społecznej	3
Usługi opiekuńcze i pomoc stacjonarna	9
Pomoc dla osób bezdomnych	10
Świadczenia rodzinne	11
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego.....	17
Dodatki mieszkaniowe	18
Orzecznictwo pozarentowe – Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności	20
Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zdrowotnej realizowane przez Dział rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	24
Kontakt z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Radomiu	27
Ulgi i uprawnienia przysługujące osobom niepełnosprawnym	30
Adresy organizacji i instytucji świadczących pomoc dla osób niepełnosprawnych	39

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
  - a) na podstawie zezwolenia na osiedlenie się, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Wspólnot Europejskich, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 53 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
  - b) zgody na pobyt tolerowany – w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
- 3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA)- stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art.2 pkt4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. O wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. Nr 144,poz. 1043 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy w rodzinie;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

KRYTERIUM DOCHODOWE

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

Na osobę samotnie gospodarującą: 477 zł (netto)

Na osobę w rodzinie: 351 zł (netto)

Kryterium dochodowe jest spełnione gdy faktyczny dochód rodziny ubiegającej się o pomoc nie przekroczy ustawowego dochodu uprawniającego do pomocy

Decyzję administracyjną o przyznaniu lub odmowie przyznania świadczeni wydaje się po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego.

*Udzielenie świadczeń w postaci interwencji kryzysowej, pracy socjalnej, poradnictwa, uczestnictwa w zajęciach klubu samopomocy, a także skierowanie do całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej i przyznanie biletu kredytowanego **nie***

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ

<p>ZASIŁEK STAŁY</p> <p>przysługuje: (art. 37 ustawy o pomocy społecznej)</p>	<p>1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;</p> <p>2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.</p> <p>Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie i nie może być wyższa niż 444 zł miesięcznie</p> <p>Zasiłek stały ustala się w wysokości:</p> <p>1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie;</p> <p>2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.</p>	<p>całkowita niezdolność do pracy - całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidów lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;</p> <p>niezdolność do pracy z tytułu wieku - ukończone 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę;</p> <p><u>W przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, zasiłek stały nie przysługuje.</u></p>
<p>ZASIŁEK OKRESOWY</p> <p>przysługuje w szczególności ze względu na: (art. 38)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - długotrwałą chorobę, - niepełnosprawność, - bezrobocie, - możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego 	<p>Wysokość zasiłku okresowego jest zależna od dochodu osoby/rodziny</p> <p>kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między :</p> <p>kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;</p> <p>kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.</p> <p>Kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł i nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.</p>
<p>ZASIŁEK CELOWY</p> <p>może być przyznany w szczególności na: (art. 39)</p> <p>(art. 40)</p>	<p>pokrycie części lub całości kosztów zakupu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - żywności, - leków i leczenia, - opału, - odzieży, - niezbędnych przedmiotów użytku domowego, - drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, - koszty pogrzebu, - w formie biletu kredytowanego. 	<p>Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości <u>uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia</u> może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.</p> <p>Zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego.</p> <p>Zasiłek celowy może być przyznany także osobie albo rodzinie, które poniosły straty</p>

		w wyniku kłęski żywiolowej lub ekologicznej. Zasiłek celowy, o którym mowa wyżej może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.
SPECJALNY ZASIŁEK CELOWY (art.41)	W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany: 1) specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi; 2) zasiłek okresowy, zasiłek celowy lub pomoc rzeczowa, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.	
ŚWIADCZENIE PIENIĘŻNE NA POKRYCIE WYDATKÓW ZWIĄZANE Z NAUKĄ JĘZYKA POLSKIEGO DLA UCHODZCÓW (art. 91 – 95)	Pomocy udziela się ze względu na miejsce zamieszkania uchodźcy w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy i obejmuje ona: 1. świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego, w wysokości od 446 zł do 1.175 zł miesięcznie na osobę; 2. opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne określonej w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia; 3. specjalistyczne poradnictwo. uchodźca zobowiązany jest do: a) zameldowania się w miejscu zamieszkania, b) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy w terminie ustalonym w programie oraz aktywnego poszukiwania pracy, c) obowiązkowego uczestnictwa w kursach języka polskiego, w przypadku gdy zachodzi taka potrzeba, d) współdziałania oraz kontaktowania się z realizatorem programu w ustalonych terminach, nie rzadziej jednak niż 2 razy w miesiącu, e) innych uzgodnionych z realizatorem programu działań wynikających z jego indywidualnej sytuacji życiowej, f) przestrzegania zobowiązań przyjętych w programie.	Pomoc dla uchodźców realizowana jest w ramach indywidualnego programu integracji MOPS zobowiązane jest do: a) udzielania uchodźcy informacji dotyczącej pomocy określonej w programie oraz warunkach jej wstrzymania lub odmowy udzielenia, b) współdziałania z uchodźcą oraz wspierania go w kontaktach ze środowiskiem lokalnym, w tym w nawiązaniu kontaktu z właściwym dla miejsca zamieszkania uchodźcy ośrodkiem pomocy społecznej, c) pomocy w uzyskaniu możliwości zamieszkania, w tym w miarę możliwości w mieszkaniu chronionym, d) prowadzenia z uchodźcą pracy socjalnej, e) innych uzgodnionych z uchodźcą działań wynikających z indywidualnej sytuacji życiowej uchodźcy, f) wskazania pracownika, zwanego dalej "realizatorem programu", uzgadniającego z uchodźcą program oraz wspierającego uchodźcę w okresie realizacji tego programu;
POMOC DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH	Opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej zapewnia się dziecku pozbawionemu	1. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej udziela tej

<p>(art 70)</p>	<p>całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.</p> <p>Rodzinie zastępczej udziela się pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego umieszczonego w niej dziecka.</p> <p>Podstawą ustalenia wysokości pomocy pieniężnej jest kwota 1647 zł.</p>	<p>rodzinie pomocy pieniężnej w wysokości:</p> <p><u>40 % podstawy, pomniejszonej o kwotę odpowiadającą 50 % dochodu tego dziecka, nie mniej niż 10 % podstawy.</u></p> <p>2. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej udziela tej rodzinie pomocy pieniężnej, uwzględniając:</p> <p>a) wiek dziecka;</p> <p>b) stan zdrowia dziecka;</p> <p>c) niedostosowanie społeczne dziecka</p> <p>- w wysokości wyższej niż określona w pkt. 1, lecz nieprzekraczającej 80% podstawy, pomniejszonej o kwotę odpowiadającą 50% dochodu tego dziecka, nie mniej jednak niż 20% podstawy</p> <p>3. Niespokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza otrzymuje dodatkowo na każde umieszczone w niej dziecko kwotę odpowiadającą 10% podstawy z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem i jego wychowania.</p> <p>4. Starosta może przyznać rodzinie zastępczej jednorazowe świadczenie pieniężne na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego do rodziny dziecka w wysokości do 150% podstawy.</p> <p>5. Starosta może przyznać rodzinie zastępczej jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości do 50% podstawy albo okresowe świadczenie pieniężne w wysokości do 50% podstawy gdy na skutek zdarzenia losowego dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej wymaga dodatkowej pomocy.</p> <p>6. W przypadku wykorzystania w/w pomocy w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub jej marnotrawienia, pomoc ta może być przyznana w części lub w całości w formie niepieniężnej.</p>
<p>POMOC NA USAMODZIELNIENIE I KONTYNUOWANIE NAUKI</p> <p>(art.88)</p>	<p>Osoby które osiągnęły pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoby opuszczające po osiągnięciu pełnoletności :</p> <ul style="list-style-type: none"> - placówki opiekuńczo – wychowawcze - domy pomocy społecznej - domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży - schroniska dla nieletnich, - zakłady poprawcze 	<p><u>Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby opuszczającej placówkę opiekuńczo -wychowawczą</u></p> <p>400% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w placówce typu socjalizacyjnego, rodzinnego lub w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych przez okres powyżej trzech lat</p> <p>400% podstawy - w przypadku gdy osoba usamodzielniana opuszcza dom dla matek z</p>

	<p>- specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze - młodzieżowe ośrodki wychowawcze</p> <p>zostają objęte :</p> <p>- pomocą pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki</p> <p>- pomocą na zagospodarowanie w formie rzeczowej</p> <p>Podstawą ustalenia wysokości pomocy pieniężnej jest kwota 1647 zł.</p> <p>Wartość pomocy na zagospodarowanie dla osoby usamodzielnianej niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym lub znacznym ustala się jako równowartość 300% podstawy</p>	<p>małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży</p> <p>200 % podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, rodzinnego lub w domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres od dwóch do trzech lat</p> <p>100% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, rodzinnego lub domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie przez okres od roku do dwóch</p> <p><u>Wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie dla osoby usamodzielnianej z rodziny zastępczej</u></p> <p>300 % podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w rodzinie zastępczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres powyżej trzech lat</p> <p>200% podstawy – w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w rodzinie zastępczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres od dwóch do trzech lat</p> <p>100% podstawy - w przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywała w rodzinie zastępczej, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich przez okres od roku do dwóch lat</p> <p><u>Wysokość pomocy pieniężnej na kontynuację nauki</u></p> <p>30% podstawy - miesięcznie przysługuje osobie usamodzielnianej kontynuującej naukę w gimnazjum, szkole ponadpodstawowej, szkole ponadgimnazjalnej lub w szkole wyższej.</p> <p><u>Wartość pomocy na zagospodarowanie</u></p> <p>Wartość pomocy na zagospodarowanie ustala się jako równowartość kwoty nie wyższej niż 300% podstawy</p>
<p>ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE</p>	<p>a) praca socjalna, b) bilet kredytowany,</p>	<p>* Za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością</p>

	<p>c) składki na ubezpieczenie zdrowotne, d) składki na ubezpieczenia społeczne, e) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, f) sprawienie pogrzebu, g) poradnictwo specjalistyczne, h) interwencja kryzysowa, i) schronienie, j) posiłek, k) niezbędne ubranie, l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, n) mieszkanie chronione, o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, p) opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej, q) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych, r) szkolenia, poradnictwo rodzinne i terapia rodzinna prowadzone przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze.</p>	<p>sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, jeżeli dochód na osobę w rodzinie osoby opiekującej się nie przekracza 150 % kwoty kryterium dochodowego na osobę w rodzinie i osoba opiekująca się nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów lub nie otrzymuje emerytury albo renty. Dotyczy to również osób, które w związku z koniecznością sprawowania opieki pozostają na bezpłatnym urlopie.</p> <p>*Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego</p>
--	---	--

USŁUGI OPIEKUŃCZE I POMOC STACJONARNA

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Forma usług	Koszt jednej godziny
usługi opiekuńcze	15,53 zł
specjalistyczne usługi	16,88 zł
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	18,30 zł

Uchwała Rady Miejskiej w Radomiu NR 519/2009 z dnia 20 kwietnia 2009 roku określa szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz **szczególne warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.**

POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art. 54 – 64 ustawy o pomocy społecznej).

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny:

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1. mieszkaniiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi,
3. gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej /przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniiec domu ponosi pełną odpłatność./

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

1. mieszkaniiec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu
2. małżonek, zstępni przed wstępnymi w drodze umowy zawartej z Dyrektorem ośrodka pomocy społecznej :
  - a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 250% kryterium dochodowego /kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250% kryterium dochodowego/
  - b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 250% kryterium dochodowego, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250 % kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;
3. Gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby w\|n.

Osoby wnoszące opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej na ich wniosek mogą być zwolnione częściowo lub całkowicie z tej opłaty w szczególności jeżeli:

- 1) wnoszą opłatę za pobyt innych członków rodziny w domu pomocy społecznej, ośrodku wsparcia lub innej placówce;
- 2) występują uzasadnione okoliczności, zwłaszcza długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność, śmierć członka rodziny, straty materialne powstałe w wyniku klęski żywiołowej lub innych zdarzeń losowych;
- 3) małżonkowie, zstępni, wstępni utrzymują się z jednego świadczenia lub wynagrodzenia;
- 4) osoba obowiązana do wnoszenia opłaty jest w ciąży lub samotnie wychowuje dziecko.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej prowadzonych przez Gminę Miasta Radomia działającą na prawach powiatu w 2009 roku stanowi kwotę:

Dom Pomocy Społecznej „Nad Potokiem” ul. Struga 88	2979,82 zł.
Dom Pomocy Społecznej Weterana Walki i Pracy ul. Wyścigowa 16;	2694,28 zł.
Dom Pomocy Społecznej im. Św. Kazimierza ul. Garbarska 35;	2851,23zł.
Dom Pomocy Społecznej ul. Rodziny Ziętałów 13;	2271 zł.

POMOC DLA OSÓB BEZDOMNYCH

osoba bezdomna – oznacza to osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania;

Właściwość miejscową gminy ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie. W przypadku **osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.**

Do zadań Domu dla Bezdomnych Mężczyzn należy:

1. zapewnienie schronienia,
2. jednego gorącego posiłku dziennie,
3. niezbędnej odzieży,
4. możliwość skorzystania z pomocy pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów życiowych.

Mieszkańcy Domu dla Bezdomnych mają prawo przebywać w nim do czasu uzyskania możliwości usamodzielnienia się.

Osoba bezdomna może zostać objęta indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności, polegającym na wspieraniu osoby bezdomnej w rozwiązywaniu jej problemów życiowych, w szczególności rodzinnych i mieszkaniowych, oraz pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności jest opracowywany przez pracownika socjalnego ośrodka pomocy społecznej wraz z osobą bezdomną i podlega zatwierdzeniu przez kierownika ośrodka. Indywidualny program wychodzenia z bezdomności, stosownie do potrzeb osoby bezdomnej, może uwzględniać wszelkie środki pomocy, jakimi dysponuje ośrodek pomocy społecznej realizujący program.

Za osobę bezdomną objętą indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Komórki Organizacyjne MOPS		
DOM DLA BEZDOMNYCH MĘŻCZYŹN	ul. Słowackiego 188, tel. /048/ 365-55-91	
ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY Do zadań należy podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi	ul. Juliusza 17 tel. /048/ 360-19-24	ŚDS czynny jest w godzinach: pon. 8.00 – 16.00 wt – pt od 7.30 do 15.30
KLUB „SENIOR” Prowadzi zajęcia o charakterze kulturalno – oświatowym dla emerytów i rencistów.	ul. Sienkiewicza 14 tel. /048/ 360 – 19 - 24	Klub „Senior” czynny jest w godzinach: od pon. do pt. 14.00 do 20.00 śr od 11.00 do 20.00 sob. od 15.00 do 21.00

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie uczącej się.

Kryterium dochodowe	
jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty	504,00 zł.
gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności	583,00 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.
- 4) zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Wysokość zasiłku rodzinnego:	
do ukończenia 5 roku życia;	68,00 zł na dziecko
powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	91,00 zł na dziecko
powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	98,00 zł na dziecko w wieku

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli :

- 1) dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
- 3) osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- 4) pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;
- 5) osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od jego rodzica, chyba że:
  - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
  - b) ojciec dziecka jest nieznanym,
  - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
  - d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka;
  - 6) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

1. urodzenia dziecka

przysługuje **jednorazowo**, w wysokości **1.000,00 zł**.

Wniosek o dodatek składa się **do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia**.

Od 1 listopada 2009 roku przy ubieganiu się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), jak również o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka wymagane będzie przedłożenie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego, że matka dziecka pozostawała pod opieką lekarską przez okres co najmniej od 10 tygodnia ciąży do porodu.

Powyższy warunek nie dotyczy opiekunów prawnych dzieci i osób, które wystąpiły o przysposobienie dziecka.

Zmiany powyższe wynikają z art. 7 i 18 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 o zmianie ustawy – Kodeks Pracy oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z dn. 31 grudnia 2008, nr 237 poz 1654)

2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

Dodatek przysługuje nie dłużej jednak niż przez okres:

- 1) **24 miesiący** kalendarzowych;
- 2) **36 miesiący** kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
- 3) **72 miesiący** kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje w wysokości **400,00 zł miesięcznie**.

Dodatek nie przysługuje osobie, jeżeli:

- 1) bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego pozostawała w stosunku pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy;
- 2) podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, która uniemożliwia sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- 3) dziecko zostało umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem dziecka przebywającego w zakładzie opieki zdrowotnej, oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;
- 4) w okresie urlopu wychowawczego korzysta z zasiłku macierzyńskiego.

3. samotnego wychowywania dziecka

osoba samotnie wychowująca dziecko - oznacza to pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka **przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:**

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznan;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Dodatek przysługuje również osobie uczącej się

Dodatek przysługuje w wysokości **170,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340,00 zł na wszystkie dzieci**.

W przypadku **dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci**.

4. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

rodzina wielodzietna - oznacza to rodzinę wychowującą troje i więcej dzieci mających prawo do zasiłku rodzinnego;

Dodatek przysługuje w wysokości **80,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci** uprawnione do zasiłku rodzinnego.

5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- **do ukończenia 16 roku życia**, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- **powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia**, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o **umiarkowanym** albo o **znacznym** stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:

- **60,00 zł** na dziecko w wieku **do ukończenia 5 roku życia**;
- **80,00 zł** na dziecko w wieku powyżej **5 roku życia do ukończenia 24 roku życia**.

6. rozpoczęcia roku szkolnego

Dodatek przysługuje **raz w roku**, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, w wysokości **100,00 zł na dziecko**. Wniosek o wypłatę dodatku składa się do dnia zakończenia okresu zasiłkowego w którym rozpoczęto rok szkolny albo roczne przygotowanie przedszkolne.

7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

1) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności - w wysokości **90,00 zł** miesięcznie na dziecko albo

2) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej - w wysokości **50,00 zł** miesięcznie na dziecko.

Dodatek przysługuje **przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca** następnego roku kalendarzowego.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. „becikowe”)

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się **jednorazową zapomogę w wysokości 1.000 zł na jedno dziecko**. Zapomoga przysługuje ojcu lub matce albo opiekunowi prawnemu **niezależnie od ich dochodów**. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się **w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin**. Wniosek złożony po terminie właściwy organ pozostawia bez rozpoznania. Od 1 listopada 2009 roku przy ubieganiu się o jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe), jak również o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka wymagane będzie przedłożenie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego, że matka dziecka pozostawała pod opieką lekarską przez okres co najmniej od 10 tygodnia ciąży do porodu. Powyższy warunek nie dotyczy opiekunów prawnych dzieci i osób, które wystąpiły o przysposobienie dziecka.

Zmiany powyższe wynikają z art. 7 i 18 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 o zmianie ustawy – Kodeks Pracy oraz niektórych innych ustaw (Dziennik Ustaw z dn. 31 grudnia 2008, nr 237 poz 1654)

Świadczenia opiekuńcze

1. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się **orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności**;
- 3) osobie, **która ukończyła 75 lat**,
- 4) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się **orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia**

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **153 zł miesięcznie**.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie przebywającej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie, jeżeli pobyt osoby i udzielane przez tę instytucję świadczenia częściowo lub w całości finansowane są z budżetu państwa albo z Narodowego Funduszu Zdrowia.

Zasiłek nie przysługuje, jeżeli członkowi rodziny przysługuje za granicą świadczenie na pokrycie wydatków związanych z pielęgnacją osoby niepełnosprawnej, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

Przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego **nie jest uzależnione od kryterium dochodowego**

niepełnosprawnym dziecku - oznacza to dziecko w wieku do ukończenia 16 roku życia legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych;

umiarkowanym stopniu niepełnosprawności - oznacza to:

- a) niepełnosprawność w umiarkowanym stopniu w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- b) całkowitą niezdolność do pracy orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- c) posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do II grupy inwalidów;

znacznym stopniu niepełnosprawności - oznacza to:

- a) niepełnosprawność w stopniu znacznym w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- b) całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- c) stałą albo długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym i do samodzielnej egzystencji orzeczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników w celu uzyskania świadczeń określonych w tych przepisach,
- d) posiadanie orzeczenia o zaliczeniu do I grupy inwalidów;

2. Świadczenie pielęgnacyjne

z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce albo ojcu, innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, opiekunowi faktycznemu dziecka - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się

orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami : konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia , rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje **w wysokości 520,00 zł miesięcznie**.

Świadczenia pielęgnacyjne nie przysługują, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty socjalnej, zasiłku stałego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;
- 2) osoba wymagająca opieki:
  - a) pozostaje w związku małżeńskim,
  - b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej z dzieckiem ,na której ciąży obowiązek alimentacyjny, albo , w związku z koniecznością kształcenia , rewalidacji lub rehabilitacji w placówce zapewniającej całodobową opiekę , w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, z wyjątkiem zakładów opieki zdrowotnej;
- 3) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury na to dziecko;
- 4) osoba w rodzinie ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, albo do świadczenia pielęgnacyjnego na to lub na inne dziecko w rodzinie.
- 5) na osobę wymagającą opieki członek rodziny jest uprawniony za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką , chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

SYSTEM ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH

Zasiłek rodzinny	do ukończenia 5 roku życia	68,00 zł
	powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	91,00 zł
	powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	98,00 zł
Dodatki do zasiłku rodzinnego:		
1. urodzenia dziecka		1 000,00 zł
2. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego		400,00 zł
3. samotnego wychowywania dziecka	170,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340,00 zł na wszystkie dzieci.	
	dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci	
4.wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej		80,00 zł
5. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	60 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia ;	
	80 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia .	

Zasilek rodzinny	do ukończenia 5 roku życia	68,00 zł
	powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	91,00 zł
	powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	98,00 zł
Dodatki do zasiłku rodzinnego:		
6. rozpoczęcia roku szkolnego		100,00 zł
7. podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	w związku z zamieszkiwaniem	90 zł
	w związku z dojazdem	50 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. „becikowe”)		1 000,00 zł
Świadczenia opiekuńcze:		
1. świadczenie pielęgnacyjne		520,00 zł
2. zasiłek pielęgnacyjny		153,00 zł

*Wnioski o świadczenia rodzinne można składać w siedzibie MOPS ul. Limanowskiego 134 w Dziale Obsługi Mieszkańców.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia 18 roku życia albo, w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej, do ukończenia 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo
Świadczenia z funduszu przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

bezskuteczności egzekucji - oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych w kwocie aktualnie zasądzonych alimentów bez względu na wielkość zaległych zobowiązań dłużnika wobec osoby uprawnionej nie wyegzekwowano należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych za okres trzech ostatnich miesięcy;
osobie uprawnionej - oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna;

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł

Świadczenia z funduszu nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- 1) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
- 2) jest pełnoletnia i posiada własne dziecko;
- 3) zawarła związek małżeński.

Postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela. Organ właściwy wierzyciela może upoważnić w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach o świadczenia alimentacyjne, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

DODATKI MIESZKANIOWE

Dodatek mieszkaniowy jest to dopłata do kosztów utrzymania mieszkania wypłacana przez gminę. Przyznaje go wójt, burmistrz lub prezydent miasta w drodze decyzji administracyjnej. Osoba uprawniona do otrzymania dodatku mieszkaniowego powinna złożyć wniosek wraz z deklaracją o dochodach gospodarstwa domowego za okres 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku i inne niezbędne dokumenty. Właściciel domu jednorodzinnego powinien dołączyć do wniosku dokumenty potwierdzające wielkość powierzchni użytkowej i stan wyposażenia technicznego budynku.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje (dodatek mieszkaniowy przysługuje na podstawie tylko jednego z tytułów wymienionych) :

- 1) najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych,
- 2) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego,
- 3) osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- 4) innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- 5) osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Dodatek mieszkaniowy może być przyznany tylko na podstawie jednego z wymienionych tytułów, pod warunkiem że średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, liczony w ciągu trzech miesięcy przed datą złożenia wniosku nie przekroczy ustalonych w ustawie progów. Dochód ten **nie może przekraczać 175 %** najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym **lub 125 % najniższej emerytury** w gospodarstwie wieloosobowym obowiązującej w dniu złożenia wniosku.

Najniższa emerytura – 597,46 zł

125 % najniższej emerytury (w gospodarstwie wieloosobowym) – **843,87 zł (brutto)**

175 % najniższej emerytury (w gospodarstwie jednoosobowym) – **1181,42 zł (brutto)**

Aby otrzymać dodatek mieszkaniowy, musimy mieć nie większą niż ustalona w ustawie tzw. **normatywną powierzchnię użytkową lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego**. W przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego nie może ona przekraczać:

liczba osób	powierzchnia normatywna	pow. normatywna powiększona o 30 %	pow. normatywna powiększona o 50 %
1	35 m ²	45,5 m ²	52,5 m ²
2	40 m ²	52 m ²	60 m ²
3	45 m ²	58,5 m ²	67,5 m ²
4	55 m ²	71,5 m ²	82,5 m ²
5	65 m ²	84,5 m ²	97,5 m ²

liczba osób	powierzchnia normatywna	pow. normatywna powiększona o 30 %	pow. normatywna powiększona o 50 %
6	70 m ²	91 m ²	105 m ²
7	75 m ²	97,5 m ²	112,5 m ²

W razie zamieszkiwania w lokalu mieszkalnym większej ilości osób, dla każdej kolejnej osoby zwiększa się normatywną powierzchnię tego lokalu o 5 m².

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego **nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 30 % albo 50 %** pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60 %.

Normatywną powierzchnię **powiększa się o 15 m²**, jeżeli w lokalu mieszkalnym **zamieszkuje osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju**. O wymogu zamieszkiwania w oddzielnym pokoju orzekają miejskie/powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.

*Wnioski o dodatki mieszkaniowe można składać w siedzibie MOPS ul. Limanowskiego 134 w Dziale Obsługi Mieszkańców.

POMOC DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ZAKRESIE ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ MOPS

MIEJSKI ZESPÓŁ DO SPRAW ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

(orzekanie o niepełnosprawności do celów pozarentowych)

W Radomiu funkcjonuje Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności pod adresem **ul. Limanowskiego 134** w oficynie budynku Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej, **nr tel. 048 -360-94-75**

W ramach orzecznictwa o niepełnosprawności prowadzone jest postępowanie ustalające:

- **niepełnosprawność osób w wieku do 16 roku życia,**
- **stopień niepełnosprawności w stosunku do osób, które ukończyły 16 rok życia,**
- **wskazania do korzystania z ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym stosownie do naruszonej sprawności organizmu i ograniczeń funkcjonalnych uzasadniających korzystanie z nich.**

Niepełnosprawność osoby w wieku do 16 roku życia ustala się w oparciu o kryteria zawarte w art. 4a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Zgodnie z treścią tego przepisu osoby te zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne w danym wieku.

W odniesieniu do osób w wieku powyżej 16 roku życia ustalona została gradacja niepełnosprawności według stopni niepełnosprawności:

1. **znaczny** stopień niepełnosprawności
2. **umiarkowany** stopień niepełnosprawności
3. **lekki** stopień niepełnosprawności

Zakres treści pojęcia stopnia niepełnosprawności określony został w oparciu o kryteria biologiczne (medyczne), społeczne oraz zawodowe.

Do **znacznego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do **umiarkowanego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do **lekkiego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Uwaga: zaliczenie do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie wyklucza zatrudnienia danej osoby na otwartym rynku pracy (poza zakładami pracy chronionej). Pracodawca chcący zatrudnić osoby o takim stopniu niepełnosprawności musi przystosować stanowisko pracy do potrzeby osoby niepełnosprawnej i uzyskać pozytywną ocenę Państwowej Inspekcji Pracy.

Okresy ważności orzeczenia

Stopień niepełnosprawności orzeka się **na stałe lub na czas określony**. Niepełnosprawność dziecka orzeka się na czas określony, jednak na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia. Po tym czasie dziecko stara się o uzyskanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W orzeczeniu poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności oraz daty lub okresu zaistnienia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, okresu ważności orzeczenia, zawarte są wskazania określone w art. 6b ust 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych dotyczące w szczególności:

- odpowiedniego zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości danej osoby,
- szkolenia, w tym specjalistycznego,
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej,
- uczestnictwa w terapii zajęciowej,
- konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji,
- konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- spełniania przez osobę niepełnosprawną przesłanek określonych w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym

Wymagane dokumenty do ubiegania się o wydanie orzeczenia:

1. wniosek składa osoba zainteresowana lub jej przedstawiciel ustawowy (w przypadku osób poniżej 16 roku życia oraz w wieku 16-18 lat)
2. zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia (wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się wnioskodawca)
3. inne dokumenty umożliwiające ocenę stopnia niepełnosprawności (karty informacyjne leczenia szpitalnego,

wyniki badań, dokumentacja dotycząca przebiegu leczenia).

Komisja w miejscu zamieszkania

W przypadku gdy osoba starająca się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności **nie może uczestniczyć w posiedzeniu składu orzekającego** z powodu długotrwałej choroby, uniemożliwiającej osobiste stawienie się w Zespole (co trzeba udokumentować odpowiednim zaświadczeniem lekarskim), badanie stanu zdrowia, konieczne do wydania orzeczenia, **może być przeprowadzone w miejscu pobytu danej osoby**. Trzeba wtedy we wniosku zaznaczyć w odpowiedniej rubryce, iż nie jest możliwe samodzielne przybycie na posiedzenie składu orzekającego.

W przypadku gdy przewodniczący składu orzekającego uzna, iż dokumentacja medyczna, którą dysponuje, jest wystarczająca do wydania orzeczenia (dotyczy to osób przewlekle chorych lub przebywających w szpitalu, które mają ograniczoną możliwość poruszania się), **orzeczenie może być wydane bez badania pacjenta**.

Dokumenty niezbędne do ubiegania się o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej (dla osoby powyżej 16 roku życia):

1. wniosek o wydanie legitymacji
2. kopia orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenie innego organu orzekającego: ZUS lub KRUS (wydane przed 1.01.1998r.)
3. 1 zdjęcie

*legitymacje dla osób poniżej 16 roku życia nie wymagają zdjęcia.

Osoba niepełnosprawna na podstawie orzeczenia może ubiegać się o:

1. pomoc społeczną,
2. świadczenia rodzinne: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne,
3. przyjęcie do pracy w Zakładzie Pracy Chronionej,
4. uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej,
5. dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych oraz pomocy technicznych,
6. dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego,
7. dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych.
8. ulgi komunikacyjne, telekomunikacyjne, podatkowe.

Dokumenty uprawniające do korzystania z ulg i uprawnień

dokumentami uprawniającymi do korzystania z ulg i uprawnień w różnych odrębnych sytuacjach mogą być:

- orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,
- odpis orzeczenia,
- legitymacja osoby niepełnosprawnej,
- zaświadczenie o przyczynie niepełnosprawności.

Natomiast między innymi do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu upoważnia legitymacja osoby niepełnosprawnej, dlatego, ubiegając się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, warto także wyrobić sobie legitymację.

Postępowanie realizowane w ramach systemu orzekania o niepełnosprawności jest zespolone i dwuinstancyjne.

I instancja – miejskie/powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności

Od orzeczenia miejskiego/powiatowego zespołu przysługuje odwołanie do wojewódzkiego zespołu **w terminie 14 dni od daty doręczenia**.

II instancja – wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności

Od orzeczenia wydanego przez organ II instancji przysługuje wniesienie **odwołania do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych w terminie 30 dni od daty doręczenia orzeczenia**. Postępowanie w sprawach odwołań jest wolne od kosztów i opłat sądowych.

Relacje pomiędzy różnymi orzeczeniami pozostają w zależności i ustawa ściśle precyzuje, które stopnie niepełnosprawności odpowiadają orzeczeniom o niezdolności do pracy bądź inwalidztwie.

Odpowiadające sobie orzeczenia stopnia niepełnosprawności			
Dawny system orzecznictwa	Obecny System orzecznictwa		
Orzeczenie Komisji Lekarskiej ds. Inwalidztwa i zatrudnienia	Orzeczenia lekarzy orzeczników	Orzeczenia Miejskich/Powiatowych Zespołów ds. Orzekania o Niepełnosprawności	Orzecznictwo rentowe dla rolników KRUS
I grupa inwalidzka	Całkowita niezdolność do pracy oraz samodzielnej egzystencji	Znaczny stopień niepełnosprawności	Stała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, połączona z prawem do zasiłku pielęgnacyjnego
II grupa inwalidzka	Całkowita niezdolność do pracy	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	W orzeczeniach KRUS nie występuje odpowiednik II grupy
III grupa inwalidzka	Częściowa niezdolność do pracy, celowość przekwalifikowania	Lekki stopień niepełnosprawności	Stała lub długotrwała niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym bez prawa do zasiłku

Uwaga: Orzeczenia lekarzy orzeczników ZUS określające niezdolność do pracy nie są jednak do końca równe orzeczeniom stopnia niepełnosprawności. Orzeczenia ZUS oceniają zdolność do pracy i podstawę do świadczeń ubezpieczenia społecznego, choć niejednokrotnie uprawniają do takich samych ulg i uprawnień, co orzeczenia powiatowych zespołów (bez konieczności ponownego orzekania), natomiast orzeczenia o stopniu niepełnosprawności powiatowych zespołów nie są podstawą do ubiegania się o rentę lub emeryturę z ubezpieczenia społecznego, ale stwarzają możliwość do korzystania z ulg i świadczeń wynikających z ustawy.

Ogólne zasady realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej realizowane przez Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radomiu

Powyższe zadania są realizowane zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /tekst jednolity Dz.U. z 2008 r. Nr 14 poz. 92 z późn. zm./. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych,

edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym, co oznacza przygotowanie do aktywnego pełnienia różnorodnych ról społecznych oraz pokonywania barier utrudniających włączenie się w życie społeczne, w szczególności psychologicznych, architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych.

W zakresie **rehabilitacji zawodowej** osób niepełnosprawnych Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje zadania ustawowe poprzez :

finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych

Kierownik powiatowego urzędu pracy inicjuje i organizuje szkolenie dla bezrobotnych osób niepełnosprawnych lub innych osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu, a zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy, w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej, a w szczególności w razie:

- braku kwalifikacji zawodowych,
- konieczności zmiany kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia,
- utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie.

Koszt szkolenia nie może przekroczyć dziesięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Szkolenie trwa nie dłużej niż 36 miesięcy.

zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z usług lub instrumentów rynku pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej

Osoba niepełnosprawna, może otrzymać ze środków Funduszu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała środków publicznych na ten cel. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest złożenie stosownego wniosku wraz z wymaganymi załącznikami.

dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych na kontynuację

działalności gospodarczej lub rolniczej

Osoba niepełnosprawna prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać ze środków PFRON dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności, jeżeli osoba niepełnosprawna nie korzystała z pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej lub taka pożyczka została spłacona albo w całości umorzona.

zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy

O zwrot kosztów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, może ubiegać się pracodawca, który zatrudni przez okres co najmniej 36 miesięcy osoby niepełnosprawne bezrobotne lub poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu, skierowane do pracy przez powiatowy urząd pracy. Zwrot kosztów nie może przekraczać piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia za każde przystosowane stanowisko pracy osoby niepełnosprawnej.

W zakresie **rehabilitacji społecznej** osób niepełnosprawnych Dział Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych realizuje zadania ustawowe poprzez:

dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

Turnus rehabilitacyjny oznacza formę aktywnej rehabilitacji, połączoną z elementami wypoczynku mającą na celu przede wszystkim ogólną poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest złożenie stosownego wniosku wraz z wymaganymi załącznikami.

dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie ze środków Funduszu organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki dla osób niepełnosprawnych mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat, udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub z innych źródeł w wysokości nie objętej dofinansowaniem. Wysokość dofinansowania wynosi 60% przedsięwzięcia.

dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby, których dochód nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia we wspólnym gospodarstwie domowym, a w przypadku osoby samotnej 65% przeciętnego wynagrodzenia. Dofinansowanie wynosi do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany oraz do 150% sumy kwoty limitu wyznaczonego przez narodowy fundusz zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż aktualny limit. Dofinansowanie w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 60% kosztów, nie więcej niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest złożenie stosownego wniosku wraz z wymaganymi załącznikami.

dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych

O dofinansowanie mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne jeżeli ich realizacja umożliwi lub w znaczny sposób ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem. Na likwidację barier architektonicznych;

- osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli są właścicielami nieruchomości lub użytkownikami wieczystymi nieruchomości albo posiadają zgodę właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkują.

Na likwidację barier w komunikowaniu się i technicznych:

- jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności. Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi 80% kosztów przedsięwzięcia, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Warunkiem ubiegania się o dofinansowanie jest złożenie stosownego wniosku wraz z wymaganymi załącznikami.

zobowiązania dotyczące dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę, stwarzającą osobom niepełnosprawnym możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej poprzez terapię zajęciową. Celem działania warsztatu jest rehabilitacja zmierzająca do wszechstronnego rozwoju każdego uczestnika, poprawy zaradności osobistej, sprawności psychofizycznych oraz przystosowania do życia w społeczeństwie.

Warunkiem otrzymania dofinansowania jest złożenie stosownego wniosku z załącznikami: tj. zaświadczeniem lekarskim potwierdzającym, że wnioskowany sprzęt jest wskazany do rehabilitacji w warunkach domowych oraz kopią orzeczenia o niepełnosprawności

KRYTERIUM DOCHODOWE

Prawo do dofinansowania z w/w katalogu przysługuje osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza:

na dzień **1 marca 2009** roku

na osobę samotnie gospodarującą: **65% przeciętnego wynagrodzenia – 2.012,76 zł**

na osobę w rodzinie: **50% przeciętnego wynagrodzenia – 1.548,28 zł**

Zarządzenie Nr 1638/2008 Prezydent Miasta z dnia 17 grudnia 2008 roku określa zasady przyznawania dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zarządzenie Nr 1639/2008 Prezydenta Miasta Radomia z dnia 17 grudnia 2008 roku określa zasady przyznawania dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Zarządzenie Nr 1640/2008 Prezydent Miasta Radomia z dnia 17 grudnia 2008 roku zawiera listy przedmiotów i limity cen w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się, technicznych i w sprzęcie rehabilitacyjnym oraz katalog zawierający wykaz urządzeń, materiałów budowlanych, robót lub innych czynności z zakresu likwidacji barier architektonicznych i technicznych.

Wnioski o powyższe dofinansowanie można składać w siedzibie MOPS ul. Limanowskiego 134 w **Dziale Obsługi Mieszkańców** na parterze.

Mieszkańcy Radomia mogą również skorzystać z bezpłatnej pomocy prawnej w działającym w Ośrodku Punkcie informacji prawnej

**PUNKT INFORMACJI PRAWNEJ Radom , ul. Limanowskiego 134, pok. 101
tel. 360 - 87 - 01 wew. 140**

zainteresowane osoby mogą zgłaszać się codziennie w godz. od 9.00 do 15.00

W punkcie informacji można bezpłatnie uzyskać informacje na temat:

- indywidualnych praw i uprawnień,
- pomocy w pisaniu różnego rodzaju pism i podań,
- zdobyć wiedzę na temat lokalnych instytucji i ich statutowych obowiązków.

Pracownicy Punktu Informacji Prawnej udzielają informacji z zakresu :

- prawa rodzinnego - sprawy dotyczące alimentów, rozwodu itp.,
- świadczeń z ubezpieczeń społecznych,
- praw dla osób bezrobotnych,
- prawa lokalowego - eksmisje, zadłużenia, ochrona praw lokatorów,
- orzecznictwa i ulg dla osób niepełnosprawnych.

w/w informacje można uzyskać kierując pytanie na adres email: prawnik@mops.radom.pl

Kontakt z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Radomiu

Adres korespondencyjny:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu:
26-612 Radom, ul.Limanowskiego 134.

dojazd autobusami komunikacji miejskiej: nr 13, 14, 16, 17 i 25.

Telefon centrali: (048) 360 87 01, fax: 360 87 06.

Dyrektor Ośrodka **mgr Halina Janiszek** oraz

Zastępca Dyrektora Ośrodka ds. Pomocy Rodzinie **mgr Elżbieta Kupidura**

Zastępca Dyrektora Ośrodka ds. Osób Niepełnosprawnych **mgr Marcin Gierczak** przyjmują interesantów:

w poniedziałki od godz. 12.00. do 15.30. oraz **w czwartki** od godz. 8.00. do 12.00.

adres poczty elektronicznej: dyrektor@mops.radom.pl

Ważniejsze telefony:

- Kierownik **Działu Pracy Socjalnej** - 360 84 89,
- Kierownik **Działu Realizacji Pomocy** - 360 84 86,
- Kierownik **Działu Organizacyjno - Prawnego** - 360 94 86
- Kierownik **Działu Usług Opiekuńczych i Pomocy Stacjonarnej** - 360 87 04,
- Kierownik **Działu Dodatków Mieszkaniowych** - 360 88 30,
- Kierownik **Działu Księgowości** - 360 84 87,
- Kierownik **Działu Świadczeń Rodzinnych** - 360 82 25,
- Kierownik **Działu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych** - 360 82 88,
- Kierownik **Działu Obsługi Mieszkańców** - 360 88 31,
- Kierownik **Działu Gospodarczego** - 360 87 02,
- **Zespół Profilaktyki Rodzinnej i Opieki nad Dzieckiem** - 360 88 29,
- **Środowiskowy Dom Samopomocy** - 360 19 24,
- **Dom dla Bezdomnych Mężczyzn** - 360 01 91,
- **Klub "Seniora"** - 360 26 58,
- **Miejski Zespół ds Orzekania o Niepełnosprawności** - 360 94 75.

Korespondencję do radomskiego MOPS można kierować na adres naszej poczty elektronicznej: sekretariat@mops.radom.pl

ZESPOŁY PRACY SOCJALNEJ

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 1

ul. Struga 57a, telefon: /048/ 364-44-49

Obejmuje działaniem osiedla: XV - Lecie i Nad Potokiem

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 2

ul. Reja 5, telefon: /048/ 385-87-42

Obejmuje swym działaniem Śródmieście.

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 3

ul. Struga 26/28, telefon: /048/ 360-25-91

**Obejmuje działaniem Gołębiów I, część Śródmieścia, Starą i Nową Wolę
Gołębiowską część Sadkowa**

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 4

ul. Krasickiego 1, telefon: /048/ 360-94-87

Obejmuje swym działaniem Planty, Borki, Woźniki i część Śródmieścia

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 5

ul. Królowej Jadwigi 15, telefon: /048/ 333-04-58

Obejmuje działaniem Osiedle Akademickie, Firlej, Gołębiów II, Józefów, część osiedla XV - Lecia i Michałów.

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 6

ul. Warzywna 23, telefon: /048/ 360-24-75

Obejmuje działaniem Kaptur, Obozisko część osiedla XV - Lecia i część Śródmieścia

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 7

ul. Radostowska 4, telefon: /048/ 360-02-88

Obejmuje działaniem Godów, Malczów, Młodzianów, Prędocinek i Ustronie.

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 8

ul. Główna 10, telefon: /048/ 360-86-92

Obejmuje działaniem Halinów, Kozią Górę, Pruszków, część Śródmieścia i Zamłynie.

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 9

ul. Kalińska 1, telefon: /048/ 360-02-66

Obejmuje działaniem Długojów, Dzierzków, Glinice, Idalin, Janiszpol, Sadków, część Malczewa i część Ustronia.

ZESPÓŁ PRACY SOCJALNEJ NR 10

ul. Krasickiego 1, telefon: /048/ 360-85-40

Obejmuje działaniem Borki, Południe, Potkanów i Żakowice.

ULGI I UPRAWNIENIA PRZYSŁUGUJĄCE OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mają prawo do korzystania w życiu codziennym z pewnych ulg i uprawnień. Są one uzależnione od schorzenia i stopnia niepełnosprawności. Warto się z nimi zapoznać, gdyż mogą one, choćby w niewielkim stopniu, ułatwić codzienne funkcjonowanie osobie niepełnosprawnej.

Ulg w PKS i PKP

Ustawa z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2002 r., Nr 175, poz. 1440 z późn. zm.).

Wszystkie ulgi obowiązują tylko w 2 klasie pociągów, tylko w określonych kategoriach pociągów oraz na podstawie określonych rodzajów biletów. Korzystając z ulgi 100% należy zgłosić się do kasy biletowej po bezpłatny bilet.

Renciści i emeryci mają prawo do:

- dwóch jednorazowych przejazdów w ciągu roku kalendarzowego z ulgą 37% w 2 klasie pociągów osobowych,

pospiesznych i ekspresowych,

UWAGA!

Należy pamiętać o tym, że bilet na przejazd "tam i z powrotem" jest traktowany jako dwa oddzielne przejazdy. Emeryci i renciści nie mają zniżek w autobusach PKS.

Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności

(niezdolne do samodzielnej egzystencji, inwalidzi I grupy) mają prawo do:

- **49%** ulgi w pociągach osobowych i autobusach PKS w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych,

- **37%** ulgi w pozostałych pociągach PKP i autobusach PKS, również na podstawie biletów jednorazowych.

Do ulgi uprawnia jeden z dokumentów:

- wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidów,

- wypis z treści orzeczenia: wojskowej komisji lekarskiej, komisji lekarskiej podległej Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji albo Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefowi Agencji Wywiadu, stwierdzający zaliczenie do I grupy inwalidztwa,

- wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, stwierdzający całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji,

- wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego lub komisji lekarskiej KRUS, stwierdzający niezdolność do samodzielnej egzystencji,

- zaświadczenie ZUS lub KRUS, stwierdzające zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji,

- legitymacja emeryta - rencisty wojskowego z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa,

- legitymacja emeryta - rencisty policyjnego wydana przez właściwy organ emerytalno-rentowy podległy Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji lub Ministrowi Sprawiedliwości, z wpisem o zaliczeniu do I grupy inwalidztwa,

- legitymacja osoby niepełnosprawnej, stwierdzająca znaczny stopień niepełnosprawności, wystawiona przez uprawniony organ.

Wszystkie powyższe dokumenty, z wyjątkiem legitymacji emeryta – rencisty wojskowego, oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej, okazuje się razem z dowodem osobistym lub innym dokumentem potwierdzającym tożsamość osoby uprawnionej.

Osoby niewidome, nie będące osobami o znacznym stopniu niepełnosprawności (niezdolnymi do samodzielnej egzystencji, inwalidami I grupy), mają prawo do:

- **37%** ulgi w 2 klasie pociągów PKP oraz w autobusach PKS,

na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych. Do ulgi uprawnia jeden z dokumentów

(wymienionych powyżej) stwierdzających inwalidztwo, niezdolność do pracy albo niepełnosprawność z powodu stanu narządu wzroku.

Opiekun lub przewodnik towarzyszący w podróży:

- **osobie o znacznym stopniu niepełnosprawności** (niezdolnej do samodzielnej egzystencji, inwalidzie I grupy), lub

- **osobie niewidomej,**

na podstawie jednego z dokumentów podopiecznego oraz biletów jednorazowych, **ma prawo do 95% ulgi** w pociągach PKP i autobusach PKS. Opiekun lub przewodnik, wg ustawy, musi być osobą pełnoletnią.

Przewodnikiem osoby niewidomej może być też osoba, która ukończyła 13 lat, albo pies - przewodnik (wtedy również za psa ponosimy ulgową opłatę).

Dzieci i młodzież niepełnosprawna oraz ich rodzice lub opiekunowie (chodzi o jedno z rodziców oraz o jednego opiekuna) mają prawo do:

- **78% ulgi** w pociągach PKP i autobusach PKS na trasie z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do:

przedszkola, szkoły, szkoły wyższej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, placówki oświatowo-wychowawczej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego, specjalnego ośrodka wychowawczego, ośrodka umożliwiającego dzieciom i młodzieży spełnianie obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, ośrodka rehabilitacyjno-wychowawczego, domu pomocy społecznej, ośrodka wsparcia, zakładu opieki zdrowotnej, poradni

psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, a także na turnus rehabilitacyjny - i z powrotem (dzieci na podstawie biletów jednorazowych lub miesięcznych imiennych, rodzice lub opiekunowie - biletów jednorazowych).

Korzystający z ulgowych przejazdów są zobowiązani posiadać odpowiedni dokument potwierdzający niepełnosprawność:

1) dla dzieci i młodzieży uczęszczającej do przedszkola, szkoły, szkoły wyższej albo ośrodka lub innej placówki o charakterze oświatowym jest to:

- legitymacja przedszkolna dla dzieci niepełnosprawnych,
- legitymacja szkolna dla uczniów niepełnosprawnych,
- legitymacja szkolna albo studencka wraz z jednym z dokumentów wymienionych poniżej - w punkcie 2.

2) dla dzieci i młodzieży nie uczęszczającej do szkoły (innych placówek z punktu 1):

- wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS, stwierdzającego niezdolność do samodzielnej egzystencji, całkowitą albo częściową niezdolność do pracy,

- wypis z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzającego zaliczenie do jednej z grup inwalidzkich,

- legitymacja dokumentująca niepełnosprawność, wystawiona przez uprawniony organ.

UWAGA: Przy przejazdach do jednostek udzielających świadczeń zdrowotnych albo pomocy społecznej bądź organizujących turnusy rehabilitacyjne dodatkowo, oprócz wymienionych dokumentów, wymagane jest zaświadczenie (zawiadomienie) określające:

- miejsce i termin badania, leczenia, konsultacji, zajęć rehabilitacyjnych, zajęć terapeutycznych albo pobytu w ośrodku wsparcia, domu pomocy społecznej, lub na turnusie rehabilitacyjnym,

- odpowiednio (w drodze powrotnej), potwierdzające stawienie się na badaniach, konsultacji, turnusie itp.

3) rodzice lub opiekunowie mogą korzystać z ulgowych przejazdów PKP lub PKS na podstawie wymienionych powyżej dokumentów podopiecznych. Podróżując bez dziecka (po dziecko, po odwiezieniu dziecka) należy mieć zaświadczenie ze szkoły lub innej placówki

W innych relacjach niż określone powyżej dzieci i młodzież niepełnosprawna mają odpowiednio prawo do następujących ulg:

1) dzieci w wieku do ukończenia 4 lat korzystają z **bezpłatnych przejazdów** w 2 klasie pociągów PKP oraz w autobusach PKS w komunikacji zwykłej i przyspieszonej (pod warunkiem, że nie zajmują oddzielnego miejsca tzn. siedzą „na kolanach”) - na podstawie biletów jednorazowych oraz dokumentu stwierdzającego wiek dziecka (np. książeczka zdrowia dziecka, dowód osobisty jednego z rodziców). Jeśli dziecko korzysta z oddzielnego miejsca w autobusie PKS ulga wynosi **78%**.

2) dzieci w wieku powyżej 4 lat do rozpoczęcia odbywania obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego mają prawo do **37%** ulgi przy przejazdach pociągami osobowymi, pociągami ekspresowymi oraz w autobusach PKS, w komunikacji zwykłej i przyspieszonej - **na podstawie biletów jednorazowych oraz następujących dokumentów:**

- dokumentu stwierdzającego wiek dziecka,

- zaświadczenia o odroczeniu spełniania obowiązku szkolnego, wydanego przez dyrektora publicznej szkoły podstawowej,

- legitymacji przedszkolnej dla dziecka niepełnosprawnego.

Niestosowanie się do wybranych znaków drogowych - karta parkingowa

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r., Nr 108, poz. 908 z późn. zm.).

Osoby niepełnosprawne o obniżonej sprawności ruchowej, kierujące pojazdem samochodowym lub **kierowca przewożący osoby o obniżonej sprawności ruchowej**, jak również **pracownicy placówek** zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją niepełnosprawnych pozostających pod opieką tych placówek, mogą nie stosować się do następujących znaków – pod warunkiem zachowania szczególnej ostrożności:

- „zakaz ruchu w obu kierunkach” (B-1),

- „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych, z wyjątkiem motocykli jednośladowych” (B-3),

- „zakaz wjazdu autobusów” (B-3a),

- „zakaz wjazdu motocykli” (B-4),

- „zakaz wjazdu motorowerów” (B-10),

- „zakaz postoju” (B-35) - dopuszczalny czas postoju dłuższy niż 1 minuta jest wskazany na znaku albo na

- umieszczonej pod nim tabliczce,
- „zakaz postoju w dni nieparzyste” (B-37),
  - „zakaz postoju w dni parzyste” (B-38),
  - „strefa ograniczonego postoju” (B-39).

UWAGA: Aby móc nie stosować się do wymienionych powyżej znaków osoba niepełnosprawna musi posiadać **kartę parkingową**.

Kartę parkingową osobie niepełnosprawnej wydaje się na podstawie:

- orzeczenia o zaliczeniu do **znacznego lub umiarkowanego** stopnia niepełnosprawności,
- orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji (również orzeczenia zaliczającego do I grupy inwalidzkiej),
- orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy (również orzeczenia zaliczającego do II grupy inwalidzkiej),
- orzeczenia o zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności o przyczynie niepełnosprawności z kodu R lub N,
- orzeczenia o zaliczeniu do lekkiego stopnia niepełnosprawności wraz z odpowiednim wskazaniem; wskazanie, ma potwierdzać, że osoba niepełnosprawna spełnia przesłanki pozwalające na wydanie karty parkingowej – o wskazaniu takim mówi art. 6b ust. 3 pkt 9 ustawy o rehabilitacji zawodowej (*Dz.U. Z 2008 r. Nr 14, poz. 92 tekst jednolity z późn. zm.*),
- orzeczenia równoważnego z orzeczeniem o stopniu lekkim (III grupa inwalidzka, orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy lub celowości przekwalifikowania zawodowego), w którym nie jest określona przyczyna niepełnosprawności - w tym przypadku trzeba jednak posiadać dodatkowo zaświadczenie lekarskie potwierdzające ograniczenie sprawności ruchowej.

wniosek o wydanie karty parkingowej można złożyć w:

Urząd Miejski w Radomiu – Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej
(wejście od strony ul. Niedziałkowskiego pok. 176 tel. (048 36 20 945)

do wniosku należy dołączyć:

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (pkt 9 orzeczenia),
- 1 zdjęcie, opłata dokonana na konto UM – **25 zł**

Karta parkingowa powinna być umieszczona za przednią szybą pojazdu samochodowego w sposób umożliwiający jej odczytanie (odczytanie pierwszej strony – z symbolem wózka inwalidzkiego).

Samochód osoby, która ma prawo nie stosować się do wymienionych znaków może być oznaczony tzw. emblematem inwalidzkim, ale nie jest to formalny dokument. Pamiętajmy, że naklejenie emblematu to tylko oznaczenie pojazdu jako samochodu osoby niepełnosprawnej – do wybranych znaków nie stosujemy się na podstawie karty parkingowej

Ulgi pocztowe

Ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. Prawo pocztowe (Dz. U. z 2008 r., Nr 189, poz. 1159 jednolity tekst z późn. zm.).

Udogodnienia związane z usługami pocztowymi to m.in.: bezpłatna usługa doręczania listów, paczek i przekazów bezpośrednio do domu. Listonosz powinien również przyjąć od osoby niepełnosprawnej prawidłowo opłaconą przesyłkę (nie może to być przesyłka rejestrowana).

Do powyższych udogodnień mają prawo osoby:

- z uszkodzeniem narządu ruchu powodującym konieczność korzystania z wózka inwalidzkiego,
- niewidome lub ociemniałe.

Zapotrzebowanie na usługę zgłasza się w urzędzie pocztowym właściwym dla miejsca zamieszkania lub u listonosza obsługującego nasz rejon.

Placówki pocztowe muszą być dostosowane do obsługi osób niepełnosprawnych, szczególnie niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich. Dostosowanie to powinno polegać na wydzieleniu specjalnie przystosowanych i oznakowanych stanowisk w placówkach pocztowych oraz na takim umieszczeniu skrzynek pocztowych aby umożliwić korzystanie z nich osobom na wózkach.

Ulgi telekomunikacyjne

Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800 z późn. zm.).

Ustawa prawo telekomunikacyjne mówi o następujących obowiązkach, jakie mają świadczący usługi, względem osób niepełnosprawnych:

- obowiązek zapewnienia osobom niepełnosprawnym dostępu do świadczonej usługi powszechnej przez: oferowanie urządzeń końcowych przystosowanych do używania przez osoby niepełnosprawne, jeżeli używanie takiego urządzenia jest niezbędne do zapewnienia im dostępu do usługi powszechnej, oraz oferowanie udogodnień ułatwiających osobom niepełnosprawnym korzystanie z usługi powszechnej (oznacza to np. posiadanie w ofercie takich urządzeń jak wideofony, tekstofony, odpowiednie oznaczenie aparatów publicznych, umożliwiające korzystanie z nich przez osoby słabowidzące, takie ich umieszczenie aby były dostępne dla osób na wózkach, oznakowanie kart telefonicznych z myślą o niewidomych, przystosowanie placówek obsługujących użytkowników do potrzeb niepełnosprawnych czyli m. in. likwidacja barier architektonicznych, itp.),

- obowiązek ustalania ceny usługi powszechnej lub poszczególnych usług wchodzących w jej skład, tak aby uwzględniała ona możliwości ekonomiczne użytkowników końcowych lub odpowiadała ich potrzebom poprzez oferowanie różnych pakietów cenowych oraz sposoby korzystania z usług ze szczególnym uwzględnieniem konsumentów będących osobami niepełnosprawnymi.

Ulgi na telefony komórkowe

Oferowane przez operatorów sieci komórkowych ulgi dotyczą zazwyczaj osób niewidomych i niesłyszących. Ponieważ zakres tych ulg ulega zmianie, szczegółowych informacji należy szukać w punktach obsługi klienta tych sieci.

Abonament za radio i telewizję

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2005 r., Nr 85, poz. 728 z późn. zm.)

Abonamentu RTV nie płacą:

Osoby niepełnosprawne, z orzeczeniem o:

- I grupie inwalidztwa,
- całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji,
- **znacznym** stopniu niepełnosprawności,
- trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny, na podstawie orzeczenia właściwego organu orzekającego oraz zaświadczenia o pobieraniu zasiłku lub dodatku pielęgnacyjnego, albo orzeczenia właściwej instancji sądu uchylającego wcześniejszą decyzję organu orzekającego oraz zaświadczenia o pobieraniu zasiłku lub dodatku pielęgnacyjnego.

Osoby, które ukończyły 75 lat na podstawie dowodu osobistego.

Osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne lub rentę socjalną – na podstawie decyzji właściwego organu wypłacającego świadczenia (np. urzędu gminy, ośrodka pomocy społecznej, oddziału ZUS).

Osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu

na podstawie jednego z dokumentów:

- legitymacji Polskiego Związku Głuchych,
- orzeczenia o całkowitej głuchocie lub obustronnym upośledzeniu słuchu, wydanego przez właściwy organ orzekający,
- zaświadczenia wystawionego przez zakład opieki zdrowotnej.

Osoby niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15%, na podstawie jednego z dokumentów:

- legitymacji Polskiego Związku Niewidomych lub Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej,
- orzeczenia stwierdzającego zaliczenie do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku lub orzeczenia stwierdzającego wymagane uszkodzenie (ostrość wzroku nie przekracza 15%) wydanych przez właściwy organ orzekający,
- zaświadczenia wystawionego przez zakład opieki zdrowotnej.

Kiedy osoba uprawniona do zwolnienia z opłaty, traci to uprawnienie

Osoba zaliczona do jednej z wymienionych powyżej grup, traci uprawnienie jeśli zamieszkuje wspólnie (*pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym*) z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26 rok życia i nie mają prawa do zwolnień.

Aby uzyskać zwolnienie należy przedstawić w urzędzie pocztowym w miejscu stałego pobytu odpowiedni, wymieniony powyżej, dokument **oraz oświadczenie** o spełnianiu warunków do uzyskania zwolnienia (także oświadczenie o niezamieszkiwaniu z dwoma osobami nieuprawnionymi). Abonamentu nie płać m.in. **inwalidzi wojenni i wojskowi** (*ich uprawnienia zawarte są w ustawie z dn. 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, Dz. U. z 2002 r., Nr 9, poz. 87 z późn. zm.*).

Ulgowe bilety do muzeów

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych. (Dz.U. z 2006 r., Nr 32, poz. 219.)

Wprowadzenie ulg w opłatach jest obowiązkiem muzeów państwowych.

Ulgowe bilety mogą kupować:

- osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami,
- **renciści**, emeryci,
- nauczyciele, studenci i uczniowie.

Bezpłatny wstęp przysługuje dzieciom do lat 7.

Ulgi podatkowe

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (*Dz. U. z 2000 r., Nr 14, poz. 176 z późn. zm.*).

Osoba niepełnosprawna (lub utrzymująca osobę niepełnosprawną) może odliczyć niektóre wydatki od dochodu podlegającego opodatkowaniu. Należą do nich między innymi:

- wydatki na przystosowanie pomieszczeń lub pojazdów do potrzeb wynikających z niepełnosprawności,
- zakup sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznych potrzebnych w rehabilitacji lub czynnościach życiowych,
- zakup leków związanych z niepełnosprawnością,

- koszty pobytu na turnusie rehabilitacyjnym oraz w sanatorium.

Nie można odliczać powyższych wydatków jeśli finansowane były np. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych czy zakładowego funduszu rehabilitacji.

Zwolnienia od podatku lokalnego (*Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych Dz. U. z 2006 r., Nr 121, poz. 844 jednolity tekst z późn. zm.*)

Osoby niepełnosprawne (niewidome, głuchonieme, niedołążne) są zwolnione z płacenia **podatku od posiadania psów** (będących pomocą dla tych osób) na podstawie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (niezdolności do pracy, inwalidztwie).

Ulgowa opłata paszportowa

Ustawa z dnia 13.07.2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz.U.z 2006.143.1027 z późn. zm.)

Ulgą 50 % w opłacie za wydanie paszportu przysługuje:

- **emerytom, rencistom, osobom niepełnosprawnym** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r, Nr 14, poz. 92, z późn. zm.²⁾), a także współmałżonkom tych osób, pozostającym na ich wyłącznym utrzymaniu;
- **osobom przebywającym w domach pomocy społecznej** lub w zakładach opiekuńczych albo korzystającym z pomocy społecznej w formie **zasilków stałych**;
- **kombatantom** i innym osobom, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 tekst jednolity, z późn. zm.³⁾);
- uczniom i studentom.

Nie pobiera się opłaty za wydanie paszportu od:

- osób, które w dniu złożenia wniosku o wydanie paszportu mają ukończone 70 lat;

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych

(M. P. z 1997 r., Nr 50, poz. 475)

Jednym z podstawowych dokumentów dotyczących osób niepełnosprawnych jest Karta Praw Osób Niepełnosprawnych. **Karta jest aktem ogólnym. Nie jest źródłem prawa, nie gwarantuje konkretnych uprawnień, można jednak oficjalnie powoływać się na nią, jako na akt uchwalony przez Sejm RP.** Na wstępie w Karcie stwierdza się, że osoby niepełnosprawne, **czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz wypełnianie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.** W Karcie wymienione są prawa osób niepełnosprawnych m.in. dostęp do opieki medycznej i rehabilitacji, nauki w szkołach wspólnie z osobami sprawnymi oraz pełnego uczestnictwa w życiu publicznym.

Prawa i obowiązki wg stopnia niepełnosprawności:

Osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (inwalidzi dawnej I grupy) mają prawo do:

- 49% ulgi na przejazdy w pociągach PKP - tylko w klasie 2 pociągów osobowych,
- 37 % ulgi w pociągach pośpiesznych, ekspresowych, IC i EC,
- 49% na przejazdy w autobusach PKS w komunikacji zwykłej, na podstawie biletów jednorazowych,

- 37% ulgi w autobusach PKS pośpiesznych i przyspieszonych, na podstawie biletów jednorazowych,
- bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską wraz ze wskazanym przez siebie opiekunem (na podstawie orzeczenia potwierdzającego stopień niepełnosprawności),
- 95% ulgi na przejazdy w pociągach PKP i autobusach PKS dla opiekuna towarzyszącego w podróży (na podstawie jednego z dokumentów podopiecznego oraz biletów jednorazowych), przy czym opiekun musi być pełnoletni (skończone 18 lat) a w przypadku osoby niewidomej musi mieć skończone 13 lat.
- karty parkingowej
- zwolnień od opłat abonamentowych za radio i telewizję
- ulgi telekomunikacyjne
- ulgowych biletów do muzeów,
- do odliczeń niektórych wydatków od dochodu
- Udogodnienia związane z usługami pocztowymi

Osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym (dawna II grupa inwalidzka) mają prawo do:

- karty parkingowej potwierdzającej uprawnienia do niestosowania się do niektórych znaków drogowych,
- zwolnień z opłaty abonamentowej za radio i telewizję, tylko w przypadku osób niewidomych, których ostrość wzroku nie przekracza 15% na podstawie jednego z dokumentów tj. orzeczenia stwierdzającego umiarkowany stopień niepełnosprawności z tytułu uszkodzenia narządu wzroku.
- Ulgi w telekomunikacji

Osoby niepełnosprawne w stopniu lekkim mają prawo do:

- karty parkingowej potwierdzającej uprawnienia do niestosowania się do niektórych znaków drogowych,

Osoby niewidome niebędące osobami o znacznym stopniu niepełnosprawności mają prawo do:

- 37% ulgi na przejazdy w 2 klasie pociągów osobowych, pospiesznych i ekspresowych oraz w autobusach PKS (na podstawie jednego z dokumentów stwierdzających inwalidztwo),
- do 95% ulgi na przejazdy w pociągach PKP i autobusach PKS dla swojego przewodnika towarzyszącego w podróży (osoby niewidome lub ociemniałej), który musi mieć ukończone 13 lat.
- bezpłatnych przejazdów w komunikacji miejskiej na podstawie odpowiedniego dokumentu

Osoby z upośledzeniem umysłowym (oraz ich opiekunowie) mają prawo do:

bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską na terenie Warszawy na podstawie legitymacji Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym.

Inwalidzi wojenni i wojskowi mają prawo do:

- bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską
- przewodnik inwalidy wojennego (wojskowego) tylko o znacznym stopniu niepełnosprawności ma także prawo do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską.

Dzieci i młodzież niepełnosprawna uczęszczające do szkoły, nie dłużej niż do ukończenia 24. roku życia a studenci do 26. roku życia, ich rodzice lub opiekunowie mają prawo do:

- 78% ulgi na przejazdy w pociągach osobowych i pospiesznych, ekspresowych EC, IC PKP (tylko w 2 klasie) i we wszystkich rodzajach autobusów PKS na trasie z miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu do: szkoły, przedszkola, ośrodka rehabilitacji, domu pomocy społecznej, zakładu opieki zdrowotnej, poradni psychologiczno-pedagogicznej, placówki opiekuńczo-wychowawczej, ośrodka wsparcia, i z powrotem, na podstawie legitymacji szkolnej.
- bezpłatnych przejazdów na trasie z miejsca zamieszkania do szkoły,

**WYKAZ UPRAWNIONYCH I DOKUMENTÓW POŚWIADCZAJĄCYCH UPRAWNIENIE DO
KORZYSTANIA Z BEZPŁATNYCH PRZEJAZDÓW W KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ
W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA RADOM**

1. dzieci w wieku do lat 4 – na podstawie ustnego oświadczenia opiekuna,
2. **osoby powyżej 70 roku życia** – na podstawie dowodu osobistego, paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego wiek,
3. **ociemniaли wraz ze wskazanym przez nich przewodnikiem** – na podstawie legitymacji wydanej przez Polski Związek Niewidomych,
4. **osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji**, za które uważa się osoby **całkowicie niezdolne do pracy oraz niezdolne do samodzielnej egzystencji**, albo inwalidów **I grupy**, jeżeli orzeczenie o zaliczeniu do I grupy inwalidzkiej nie utraciło mocy, bądź osoby posiadające **znaczny** stopień niepełnosprawności na podstawie orzeczenia zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności **wraz ze wskazanym przez nich opiekunem** – na podstawie **jednego z niżej wymienionych dokumentów**:
  1. wypisu z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS lub komisji lekarskiej ZUS, stwierdzającego całkowitą niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji albo niezdolność do samodzielnej egzystencji,
  2. wypisu z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS lub komisji lekarskiej KRUS, stwierdzającego niezdolność do samodzielnej egzystencji,
  3. zaświadczenia ZUS lub KRUS stwierdzającego zaliczenie wyrokiem sądu do I grupy inwalidów bądź uznanie niezdolności do samodzielnej egzystencji,
  4. legitymacji osoby niepełnosprawnej, stwierdzającej znaczny stopień niepełnosprawności, wydanej przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności,
  5. wypisu z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia stwierdzającego zaliczenie do I grupy inwalidów.
5. radni Rady Miejskiej – na podstawie imiennego biletu wolnej jazdy wydanego przez MZDiK,
6. **dzieci i młodzież niepełnosprawna lub dotknięta inwalidztwem** – na podstawie jednego z niżej wymienionych dokumentów:
  1. legitymacji wydanej przez placówkę oświatową dla dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (wzór: MENiS-II/181/2),
  2. legitymacji wydanej przez placówkę oświatową dla uczniów niepełnosprawnych (wzór: MENiS-II/182/2),
  3. legitymacji wydanej przez Krajowy Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo przy Zarządzie Głównym Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osoby uczącej się,
  4. wypisu z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia, stwierdzającego zaliczenie do jednej z grup inwalidów, wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osoby uczącej się,
  5. legitymacji osoby niepełnosprawnej, która nie ukończyła 16 roku życia, wydanej przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności, wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osoby uczącej się,
  6. legitymacji osoby niepełnosprawnej, która ukończyła 16 rok życia, stwierdzającej znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, wydanej przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności, wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osoby uczącej się.
7. **opiekun dzieci i młodzieży**, o których mowa w pkt 6 na trasie przejazdu określonej w zaświadczeniu wydanym przez stosowną placówkę oświatową,
8. umundurowani funkcjonariusze Policji,
9. umundurowani żołnierze Żandarmerii Wojskowej,
10. umundurowani funkcjonariusze Straży Miejskiej w Radomiu,
11. **zasłużeni honorowi dawcy krwi**: kobiety po oddaniu 20 l krwi i mężczyźni po oddaniu 50 l krwi – na podstawie imiennego biletu wolnej jazdy, wydanego przez MZDiK.
12. pracownicy przewoźników, realizujący usługi przewozowe w komunikacji miejskiej w granicach administracyjnych miasta Radom - na podstawie imiennego biletu wolnej jazdy, wydanego przez MZDiK

WYKAZ UPRAWNIONYCH I DOKUMENTÓW POŚWIADCZAJĄCYCH UPRAWNIENIE DO KORZYSTANIA Z BILETU ULGOWEGO W WYSOKOŚCI 1,00 ZŁ. W KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ W GRANICACH ADMINISTRACYJNYCH MIASTA RADOM

1. dzieci powyżej 4 roku życia do czasu rozpoczęcia nauki - na podstawie ustnego oświadczenia opiekuna,
2. dzieci i młodzież szkolna - na podstawie legitymacji szkolnej,
3. **emeryci i renciści** - na podstawie aktualnego odcinka emerytury lub renty wraz z dowodem osobistym bądź legitymacji emeryta lub rencisty wraz z dowodem osobistym,
4. **inwalidzi słuchu** - na podstawie legitymacji wydanej przez Polski Związek Głuchych z pieczęcią o treści "Inwalida słuchu",
5. **zasłużeni honorowi dawcy krwi I stopnia** - na podstawie legitymacji Zasłużonego Honorowego Dawcy Krwi wydanej przez Zarząd Okręgowy PCK oraz dowodu osobistego,
6. żołnierze zasadniczej służby wojskowej - na podstawie książeczki wojskowej

Uprawnieni do bezpłatnych przejazdów z mocy ustaw szczególnych:

- 1) posłowie i senatorowie - na podstawie ważnej legitymacji posła lub senatora,
- 2) **inwalidzi wojenni i wojskowi** - na podstawie Książeczki Inwalidy Wojennego (wojskowego) wydanej przez ZUS oraz przewodnik inwalidy wojennego (wojskowego) I grupy - na podstawie wskazania przez inwalidę,
- 3) **dzieci i młodzież dotknięta inwalidztwem lub niepełnosprawne na podstawie:**
  1. legitymacji wydanej przez placówkę oświatową dla uczniów dotkniętych inwalidztwem lub niepełnosprawnych (wzór MEN-II/182) wraz z legitymacją szkolną lub
  2. legitymacji wydanej przez Krajowy Komitet Pomocy dzieciom Niepełnosprawnych przy Zarządzie Głównym TPD wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osób uczących się lub
  3. wypisu z treści orzeczenia komisji lekarskiej ds. inwalidztwa i zatrudnienia stwierdzającego zaliczenie do jednej z grup inwalidów wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osób uczących się lub
  4. legitymacji osoby niepełnosprawnej wydanej przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osób uczących się lub
  5. legitymacji osoby niepełnosprawnej wydanej przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia wraz z legitymacją szkolną w odniesieniu do osób uczących się.
  6. opiekun dzieci i młodzieży, o których mowa w pkt. 3 na trasie przejazdu określonej w zaświadczeniu wydanym przez stosowaną placówkę oświatową.

Uprawnieni do przejazdów ze zniżką 50% :

- 1) **kombatanci** i inni uprawnieni przez ustawę - na podstawie dowodu uprawnień kombatanckich,
- 2) studenci szkół wyższych i wyższych szkół zawodowych - na podstawie ważnej legitymacji wg wzoru określonego przez Ministra Edukacji Narodowej

Adresy organizacji i instytucji, które mogą służyć poradą i informacją

Organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych (Radom):

1. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym (koło)- Radom, ul. Grenadierów 18, tel. 366-26-11, 605935311;
2. Polski Związek Głuchych- Koło , Radom, ul.Plac Konstytucji 3 maja 1;
3. Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem, Radom, ul. Czachowskiego 21A, tel.385-64-56;
4. Polski Związek Niewidomych, ul.25 Czerwca 73, Radom, tel.362-77-04,
5. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niewidomym i Niedowidzącym „Nadzieja”, ul. Struga 86, Radom tel. 3847985
6. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, ul. Żeromskiego 54 pok.73B, Radom, tel. 3459005
7. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, ul. Moniuszki 9, tel.3620570
8. Polskie Stowarzyszenie Sportu i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Start”, ul. Maratońska 1, tel.3316876,
9. Stowarzyszenie Sportowe Olimpiady Specjalne POLSKA, ul. Lipska 2, tel.3664131,
10. Stowarzyszenie Osób na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych „Szansa”, ul. Moniuszki 4 m 52/2,
11. Krajowe Towarzystwo Autyzmu, ul. Główna 3, tel.3314510,
12. Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, ul. Osiedlowa 38/14, ul. Placowa 1/3/1, tel.3644240 (211),
13. Stowarzyszenie Klub Kobiet po Mastektomii „Amazonki- Dana”, ul. Sandomierska 14, tel.3857415,

14. Radomski Klub Sportowy Głuchy „RADOMIG”, ul. Piastowska 11/46, tel.3626175
15. Stowarzyszenie Kajakarzy na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych, ul.11-go Listopada 40/46 m.69, tel.3642825,
16. Stowarzyszenie Polskich Emerytów, Rencistów i Osób Niepełnosprawnych, ul. Filtrowa 4,pok. 402 ul. Kilińskiego 15/17, tel.3699379 wew. 23,
17. Stowarzyszenie „Po Pierwsze Rodzina” ul. Królowej Jadwigi 12, tel.3450733,
18. Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Wzajemna Pomoc” ul. Niedziałkowskiego 25/27 m 1, ul. Struga 19/21 m.33, tel.3690154

Ośrodek Informacji dla Osób Niepełnosprawnych

ul. Królowej Jadwigi 15, 26-617 Radom,
tel. 048 333 05 44,

Wykaz Zakładów Pracy Chronionej na terenie miasta Radom:

1. AS-GOLD S.C. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe
ul.Langiewicza 286, 26-600 Radom,
Tel/Fax 048 3851309
2. INWEMER SYSTEM Sp z o.o.- Oddział w Radomiu
ul.Zeromskiego 116, 26-610 Radom,
Tel./Fax 048 3638077
Email radom@inwemer.pl
WWW www.inwemer.pl
3. WYTWÓRNIA BETONÓW Józef Chmurzynski,
ul.Mokra 2, 26-610 Radom,
Tel./Fax 048 3632200
Email biuro@wb-mokra.com.pl
WWW www.wb-mokra.com.pl
4. TRIMET
ul.Tartaczna 14, 26-612 Radom,
Tel.048 3625189 ,Fax 048 3846831
Email trimet@trimet.pl
WWW www.trimet.pl
5. SEDYKO Sp. z o.o.,
ul.Pulawska 14/18, 26-604 Radom,
Tel. 048 3652939 , Fax 048 3651102
Email sedyko@sedyko.com.pl
WWW www.sedyko.com.pl
6. RZEMIOSŁO Sp. zoo. -Hurtownia Zaopatrzenia i Zbytu,
ul.Okulickiego 39, 26-610 Radom,
Tel. 048 3699061, Fax 048 3699069
Email rzemioslo@rzemioslo.com.pl
WWW www.rzemioslo.com.pl
7. IMPERSON Sp z o.o.-Radomskie Zakłady Drobiarskie
ul.Dzierzkowska 26, 26-610Radom,
Tel. 048 3623108 ,Fax 048 3626514
Email e@imperson.pl

- WWW www.imperson.pl
8. RADCAR Przedsiębiorstwo Techniczno- Handlowe-Krzysztof Golus
ul.Gombrowicza 3, 26-617 Radom,
Tel./Fax 048 3459498
Email: radcar@radcar.com.pl
WWW www.radcar.com.pl, www.radcar.zpchr.pl
9. PLASTICO Sp z o.o.,
ul.Wielkopolska 3F, 26-612 Radom,
Tel./Fax 048 3608766, 048 3609860
Email biuro@plastico.com.pl
WWW www.plastico.com.pl
- 10.SOLTER S.J. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe
ul.Torunska 9, 26-612 Radom,
Tel./Fax 048 3313241
Email. solterradow@poczta.onet.pl
WWW www.solter.zpchr.pl
- 11.NASZ PRODUKT Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Uslugowo-Handlowe – Roman Kapusta
Nowa Wola Golębiowska 103, 26-613Radom,
Tel. 048 3844183
Email kapusta@naszprodukt.com.pl
WWW www.naszprodukt.com.pl
- 12.CENTRUM Radom – Janusz Kowalczyk
ul. Kalińska 4, 26-604 Radom,
Tel.Fax 048 3634242
Email biuro@centrum.radom.pl
WWW www.centrum.radom.pl
- 13.WIT-POL S.J. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe – Witold Cojak , Włodzimierz Hajduk, Urszula Pastuszka
ul.Chorzowska 3, 26-604 Radom,
Tel./Fax 048 3655089
Email biuro@wit-pol.com.pl, wit-pol@wit-pol.com.pl
WWW www.wit-pol.com.pl
- 14.MEBLOLUX Przedsiębiorstwo Wielobranżowe – Jan Mazur
ul.1905 Roku 30A, 26-612 Radom,
Tel. 048 3633134, Fax 048 3633598
Email meblolux@meblolux.com.pl, biuro@meblolux.com.pl, sklep@meblolux.com.pl
WWW www.meblolux.com.pl
- 15.MIKIRAD Wytwórnia Artykułów z Metalu i Tworzyw Sztucznych
ul.Małopolska 16, 26-613 Radom,
Tel./Fax 048 3442693
Email mikirad@mikirad.com.pl
WWW www.mikirad.com.pl
- 16.KOVA-TEX S.C.,
ul.Pl. Stare Miasto 11, 26-610 Radom,
Tel./Fax 048 3630681, 048 3625943
Email kovatex@kovatex.com.pl
WWW www.kovatex.com.pl
- 17.EMAR Przedsiębiorstwo Wielobranżowe -Jerzy Adamski,

- ul. Idalińska 53, 26-604 Radom,
Tel./Fax 048 3653549 , 048 3844800
Email biuro@emar.net.pl , info@emar.net.pl ,
WWW www.emar.net.pl
18. ELITA S.J. Przedsiębiorstwo Produkcji Wyrobów Skórzanych
ul. Debową 4., 26-610 Radom,
Tel. 048 3636606 , Fax 048 3621604
Email elita@elita.com.pl
WWW www.elita.com.pl , www.torebki.pl, www.pokrowce.pl,
www.centrumhandlowe.pl, www.walizki.pl, www.flashsticker.pl
19. CRL Sp z o.o. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe
ul. Raclawicka 8/10, 26-610 Radom,
Tel./Fax 048 3312381, 048 3311911
Email handlowy@crl.pl , marketing@crl.pl, rental@crl.pl
WWW www.crl.pl
20. AUTO-SERVICE S.J. - M i R. Prasek,
ul. Kozienicka 1, 26-610 Radom,
Tel. 048 3441499, Fax . 048 3442331
Email prasek@peugeot.com.pl
WWW www.prasek.peugeot.pl
21. TOYOTA Autoryzowana Stacja Obsługi S.C. - Marek Romanowski, Elżbieta Romanowska
ul. Kielecka 68/70, 26-610 Radom,
Tel. 048 3699011 , Fax. 048 3699013
Email recepcja@toyota.radom.pl , komis@toyota.radom.pl
WWW www.toyota.pl
22. VIMEX Sp z o.o. Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Materiałowego
ul. Warszawska 20, 26-617 Radom,
Tel./Fax. 048 3669010, 048 3606642
Email vimex@vimex.com.pl
WWW www.vimex.com.pl
23. SIWIEC Sp. zoo.
ul. Rodziny Ziętałów 5, 26-610 Radom
Tel. 048 3698740, Fax. 048 3698741
Email info@siwiec.com.pl , siwiec@siwiec.com.pl
WWW www.garbarniasiwiec.pl
24. KRAMO S.J.
ul. Polna 30/32, 26-610 Radom
Tel. 048 3311101, Fax 048 3699354
Email biuro@kramo.pl
WWW www.kramo.pl
25. MERKANTA Materiały Budowlane i wykończeniowe – Joanna Chmielowiec
ul. Wierzbicka 26/44 , 26-600 Radom
Tel. 048 3608400 , Fax. 048 3600962
Email merkanta@merkanta.pl

WWW www.merkanta.pl

26. BŁYSK Sp.zoo. Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe

ul. Limanowskiego 31, 26-610 Radom

Tel. 048 3611203, Fax. 048 3611037

Email blysk@blysk.net.pl

WWW www.blysk.net.pl

27. KAT-POL Przedsiębiorstwo Wytwórczo-Handlowo-Usługowe

ul. Wodna 9, 26-610 Radom

Tel. 048 3634962, Fax. 048 3602452

Email kt-pol@neostrada.pl

PAŃSTWOWY FUNDUSZ REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Al. Jana Pawła II 13, 00 – 828 Warszawa

tel. (022) 505 5500 infolinia 0800 533 335

www.pfron.org.pl

Oddział Mazowiecki PFRON

Warszawa, ul. Grójecka 19/25

tel.: (0-22) 822 32 75, fax: (0-22) 822 32 70

BIURO PEŁNOMOCNIKA RZĄDU

DO SPRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

ul. Gałczyńskiego 4, 00-362 Warszawa

tel. (0-22) 826 96 73, 661 11 32, fax 826 51 46

CENTRUM INFORMACYJNE DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

ul. Dzielna 1, 00-162 Warszawa,

tel.: 022 831 85 82, 831 01 39,

faks: 022 831 85 82 w. 13,

e-mail: centrum@niepelnosprawni.pl;

POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW

I INWALIDÓW - **ZARZĄD GŁÓWNY**

Al. Jerozolimskie 30, 00-024 Warszawa

tel. (0-22) 827 09 15

Przydatne strony WWW:

www.infoobywatel.gov.pl - strona „Przyjaznej Administracji”

www.klon.org.pl,

www.ngo.pl - serwisy z informacjami o organizacjach pozarządowych

www.niepelnosprawni.pl